

ELU- JA TOIMETULEKUÕPE

Õppeaine arvestuslikud nädalatunnid on välja toodud õppekava tunnijaotusplaanis (p 3.4)

ÕPPEAINE ÕPPETEGEVUSE KIRJELDUS (õppeaine õppe- ja kasvatusesmärgid)

Elu- ja toimetulekuõppe eesmärk on õpilaste kehaline, vaimne, sotsiaalne ja emotsionaalne areng.

Elu- ja toimetulekuõppes käsitletavat teemat on seotud õpilase igapäevaeluga koolis, kodus ja ümbritsevas keskkonnas. Need teemad moodustavad õppetöö telje ja on ainetevahelise lõimingu aluseks.

Õppimine ja harjutamine toimub võimalikult reaalses keskkonnas ja elulistes olukordades.

Õpilasi suunatakse võimalikult aktiivselt tegevustes osalema ja omandatud oskusi erinevates olukordades ja tegevustes kasutama.

Õpilasi kaasatakse võimalikult palju tegevuste kavandamisesse, suunatakse tegema valikuid ja oma tegevust kommenteerima.

Õpetamisel kasutatakse õppemänge, igapäevaelu esemeid ja igapäevaelu nähtuseid ning nüüdisaegseid infotehnoloogilisi vahendeid.

Õpetamisel arvestatakse konkreetse õpilase lähimat arenguvalda, huve, sotsiaalset keskkonda.

Õpetus toetab ja suunab õpilase arengut ning võimalikult iseseisvat toimetulekut ja osalemist kodanikuühiskonnas, kus on tagatud sotsiaalne kaitse ja juhendamine.

Õppe tulemusena kujuneb õpilasel

- positiivne minapilt,
- ümbritseva keskkonna võimalikult adekvaatne mõistmine,
- eetiline käitumine,
- algatusvõime,
- esmased tööoskused ja -harjumused,
- kehaline aktiivsus
- arusaamine tervise hoidmise tähtsusest,
- mängu-, õpi-, eneseteenindus- ja sotsiaalsed oskused ning
- teadmised iseendast ja oma kehast.

ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE ELU- JA TOIMETULEKUÕPPES

Toimetulekuõppes käsitatakse pädevust kui võimetekohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogumit, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või valdkonnas toime tulla.

Elu- ja toimetulekuõppe aine õpetamine toetab õpilastel õppekava läbivate taotletavate kohandatud üldpädevuste kujunemist.

Elu- ja toimetulekuõppe aines käsitletavat teemad on seotud õpilase igapäevaeluga. Õppimine toimub reaalsetes elulistest olukordades praktilise tegevuse läbi.

Elu- ja toimetulekuõppe soovituslikus ainekavas on õpitulemuste saavutamiseks kirjeldatud järgmisi teemavaldkondi ja neist lähtuvaid alateemasid:

- **Minapilt.** Mina. Inimese organism. Tervislikud eluviisid. Emotsioonid. Sõprus. Perekond. Kodu. Eestimaa, eesti keel, eesti rahvus ja kumbed. Erinevad rahvused ja rassid. Ametid ja tööharjumus. Raha. Raha otstarve ja kasutamine. Eelarve ja kokkuvõid.
- **Eneseteenindusoskused ja käitumine.** Igapäevaoskused. Söömine. Käitumine. Hoiatus- ja teabemärgid, nende tähenduse mõistmine.
- **Kool.** Kool. Koolitarbed.
- **Vaba aeg.** Mänguõpetus. Erinevad vaba aja veetmise võimalused. Sport.
- **Aeg.** Ajajaotus. Aastaajad. Kalender. Kell. Vana aja lood.
- **Elus ja eluta loodus.** Elusloodus. Eluta loodus. Keskkonnakaitse.
- **Maateadus.** Elukoht. Eestimaa. Pinnavormid. Ilmakaared. Plaan, maakaart, gloobus. Maailmaruum.
- **Ohutus.** Liiklus. Ohutusnõuete täitmine.

Loetletud teemavaldkondade ja alateemade lõimitud käsitlemise kaudu elulis-praktilistes olukordades ja klassikalises õppesituatsioonis kujunevad õpilastel õppekava läbivad üldpädevused.

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Elu- ja toimetulekuõppe aines käsitletavate teemade ja praktilise tegevuse kaudu hakkavad õpilased tajuma ennast ja ümbritsevat keskkonda. Minapildi kujundamisega suunatud tegutsemise kaudu kujuneb õpilastel arusaamine iseendast ja ümbritsevatest inimestest. Õpilased hakkavad tunnetama end perekonna, klassi, kooli ja laiemalt ühiskonna liikmena. Olulisel kohal on rahvakalendri tähtpäevade tähistamine aastaringis, mille läbi saavad õpilased ettekujutuse eesti kultuurile omastest traditsioonidest ja kommetest ning õpivad neid juhendamisel järgima. Õpilased saavad õppetegevuses, ühisüritustel, õppekäikudel jms osaledes ettekujutuse, et inimesed võivad olla erinevad, sh erinevatest rahvustest ja rääkida erinevates keeltes. Vahtu kogemuse kaudu õpivad õpilased aktsepteerima nii enda kui teiste erisusi. Erinevate elu- ja toimetulekuõppe teemade lõimimise tulemusel (käitumine, sõprus, ohutus jms) õpivad õpilased käituma vastavalt üldtunnustatud väärtustele ja kõlbluspõhimõtetele.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Elu- ja toimetulekuõppe aines on olulisel kohal mänguõpetus, õppimine praktilise tegevuse kaudu, lihtsate jõukohaste tööoskuste ja tööharjumuse kujundamine. Ühiselt tegutsedes õpivad õpilased arvestama enda isiklike huvisid ja rühma kui terviku huvisid. Elulistest

olukordades õpivad õpilased esialgu suunatult ning seejärel iseseisvalt käituma vastavalt situatsioonile ja kokkulepitud reeglitele nii kodus, koolis kui väljaspool kooli.

Enesemääratluspädevus

Ühises mängus, rühmatöodes, õppekäikudel jms kujuneb õpilastel arusaamine iseendast ja kaaslastest. Õppides mõistma ja aktsepteerima enda ja kaaslaste eripära kujuneb õpilastel positiivne suhtumine iseendasse ja kaaslastesse, samuti enda perekonda, klassi, kooli, kodumaasse. Õpilased õpivad tundma erinevaid ohtusid vahetu kogemuse läbi, nt tänaval liigeldes õpivad peatuma punase fooritule ees, pesu triikides saavad aru, et kuum triikraud on ohtlik jms. Erinevaid hoiatusmärke tundma õppides õpivad õpilased hoiduma ohuolukordadest, nt hoiatusmärk elektrikilbil jms. Rollimängude ja praktiliste eluliste olukordade lahendamise kaudu õpivad õpilased märkama enda ja kaaslaste abivajadust, abi küsima ja seda pakkuma. Õpilasi suunatakse valima erinevate vaba aja tegevuste vahel, kusjuures olulisel kohal on sportlikud tegevused, tervislik toitumine ja vaimne tasakaal.

Õpipädevus

Elu- ja toimetulekuõppe aine seisukohalt on oluline, et õpilased saaksid uusi elulisi kogemusi ja teadmisi iseendast ja ümbritsevast maailmast praktiliselt tegutsedes elulistes olukordades. Olulisel kohal on õpilaste kaasamine õppeprotsessis valikute tegemisse. Koostegevuses õpivad õpilased kavandama ja suunama nii enda õpi- kui lihtsa töö tegemise oskusi. Õpilasi suunatakse järjest iseseisvamalt täitma jõukohaseid õpiülesandeid ning teostama suunamisel enesekontrolli.

Suhtluspädevus

Suhtluspädevuse arengut toetavad eelkõige igapäevased elulised suhtlussituatsioonid, mis on toimetulekuõppel koolipäeva lahutamatuks osaks. Õpilaste kõne ja /või alternatiivsete väljendusvahendite mõistmise ning oma soovide ja seisukohtade väljendamise arendamiseks saab kasutada näiteks suunatud mänguõpetust. Samuti on võimalik eneseteenindusoskuste õpetamise juures suunata lapsi abi küsima ja abi pakkuma. Erinevate elu- ja toimetulekuõppe teemade käsitlemise juures on oluline suunata õpilasi rääkima enda kogemustest antud teemaga seonduvalt, julgustada neid küsima küsimusi ja avaldama oma mõtteid. Õpilaste suhtlusakte tuleb positiivselt toetada ning suunata neid üha enam elu- ja toimetulekuõppe teemakäsitluste raames vestlustes osalema.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

Elu- ja toimetulekuõppe aine raames õpivad õpilased tundma elus ja eluta looduse erinevusi. Õpilased õpivad hoolitsema taimede eest klassiruumis, kooliaias ja õppekäikude ning praktilise tööharjutuse raames. Küllastades talusid, loomafarme, loomaaeda, muuseume tutvuvad õpilased erinevate loomaliikidega. Praktiliste näidete abil saavad õpilased aru looduse hoidmise vajalikkusest, suhtuvad heatahtlikult loomadesse ja taimedesse ning käituvad suunamisel keskkonnateadlikult. Õpilased õpivad orienteeruma ajas. Õpilasi suunatakse märkama aja kulgu ning kasutama kalendrit ja kella enda igapäevategevuste planeerimisel.

Ettevõtlikkuspädevus

Elu- ja toimetulekuõppe aine erinevate teemade käsitlemine toimub elulistes olukordades

praktiliselt tegutsedes. Õpilased tunnetavad jõukohases praktilises tegevuses osaledes eduelamust. Õpilaste huvidest ja elulistest vajadustest lähtuvad teemakäsitletud innustavad neid tegutsema ning suunavad ka iseseisvalt ümbritsevat keskkonda avastama ning seeläbi jätkuvalt omandatud oskusi ja teadmisi uutesse olukordadesse üle kandma ja õpitut kinnistama.

Digipädevus

Elu- ja toimetulekuõppe aine õppimisel kasutatakse õpilastele arusaadavaid ja jõukohaseid infotehnoloogilisi vahendeid. Ohutuse teema raames käsitletakse õpilastele mõistetavalt turvalist tegutsemist infotehnoloogilises ruumis. Igapäevase õppetegevuse osana suhtlemisvõimaluste loomiseks kasutatakse vajadusel õpilase arengutasemele vastavat kommunikaatorit.

ELU- JA TOIMETULEKUÕPPE AINE RÕHUASETUSED

I arengutasemel	II arengutasemel	III arengutasemel
Õpetuse põhitaotlus on õppimiseks vajalike baasoskuste omandamine koostevuse ja matkimise tasandil.	Õpetuse põhitaotlus on kujundada omandatud baasoskuste harjumuslik sooritamine tuttavas situatsioonis.	Õpetuse põhitaotlus on õpilaste võimalikult iseseisev toimetulek igapäevaelus, jõukohaste tööoskuste kujundamine.
Rõhuasetus on oma mina teadvustamisel.	Kujundatakse oskust käituda rühmas ja arvestada kaaslastega.	Kujundatakse suutlikkust käituda vastutustundliku kogukonna- ja ühiskonnaliikmena.
Õpilast ärgitatakse osalema praktilises tegevuses ja suunatud esemelises mängus.	Tähelepanu pööratakse õpilaste omavahelise suhtlemisoskuse kujunemisele, seda soodustatakse erinevate koostevuste kaudu.	Arendatakse oskust õpitud suhtlemisvahendeid kasutades teavet küsida, edastada ja kasutada.
Õpilane kohaneb uute inimestega enda ümber ja uue keskkonnaga.	Kujundatakse oskust sooritada eneseteenindustoiminguid enamasti iseseisvalt.	Kujundatakse oskust vastavalt võimetele tulla toime eneseteenindusoskuste ning igapäevaelus vajalike toimingutega.
Tähelepanu pööratakse kontaktile ja koostevusele täiskasvanuga.	Harjutatakse õigeid käitumisharjumusi meeldetuletamisel ja erinevates situatsioonides.	Arendatakse võimet teha parimaid valikuid kaaslasena/õpilasena ja ühiskonna liikmena üldtunnustatud
Oluline on eneseteeninduse alusoskuste õpetamine praktilises tegevuses.	Kujundatakse oskust märgata enda ja kaaslaste	
Tähelepanu pööratakse oma välimuse ja õppevahendite korrashoiule.		

<p>Tähelepanu pööratakse reeglite õpetamisele ja nende täitmisele koostegevuses. Toimub soovitud käitumismustri kujundamine positiivset käitumist tunnustades.</p> <p>Kujundatakse oskust märgata enda põhiemotsioone.</p> <p>Arendatakse ümbritseva keskkonna võimalikult adekvaatset tajumist, õpetatakse koostegevuses orienteeruma lähiruumis.</p> <p>Õpetatakse koostegevuses loodushoidlikult ja keskkonnateadlikult käituma.</p> <p>Õpetatakse koostegevuses orienteeruma päevarütmis, kujundatakse oskust suunatult jälgida ja järgida pildilist päevakava.</p>	<p>põhiemotsioone.</p> <p>Jätkatakse ümbritseva keskkonna võimalikult adekvaatse mõistmise arendamist, õpetatakse orienteeruma koolis ja kooli lähiümbruses.</p> <p>Õpilast suunatakse käituma loodushoidlikult ja keskkonnateadlikult.</p> <p>Õpilast õpetatakse orienteeruma nädalapäevades ja aastaegades, kujundatakse oskust iseseisvalt jälgida ja järgida visuaalset päevakava.</p>	<p>käitumisreegleid järgides.</p> <p>Arendatakse õpilaste iseseisvust ning vastutustunnet oma asjade ja tegude suhtes ning võimet kontrollida oma põhiemotsioone.</p> <p>Kujundatakse oskust orienteeruda avalikus ruumis.</p> <p>Õpetatakse loodushoiu ja säästva eluviisi põhitõdesid ning loodust hoidvaid käitumisviise.</p> <p>Õpetatakse iseseisvalt kalendrit kasutama, ajaliselt enda tegevusi ja olulisi sündmusi planeerima.</p>
---	--	--

ÕPITULEMUSED JA ÕPPESISU I ARENGUTASEMEL

<i>Õpitulemused</i>	<i>Õppesisu ja -tegevused</i>
MINAPILT	
<p>Õpilane:</p> <p>1) teab enda nime ja reageerib sellele, tunneb end ära fotodelt;</p> <p>2) teab enda sugu;</p> <p>3) tunneb pereliikmeid ja teisi talle olulisi inimesi;</p>	<p>Mina.</p> <p>MINA osaleja praktilises tegevuses</p> <p>Oma nime äratundmine ja sellele reageerimine.</p> <p>Enda nime ütlemine/viiplemine/ märgi näitamine vms.</p>

- 4) teab oma elukohta;
- 5) tunneb enda kehaosi, osutab nimetamisel neile ja nimetab neid;
- 6) täidab hügieeninõudeid abiga;
- 7) maitseb erinevaid toite;
- 8) märkab suunamisel enda põhiemotsioone;
- 9) osaleb erinevates füüsilistes tegevustes;
- 10) tunneb ära endale kuuluvad esemed;
- 11) teab oma asjade kokkulepitud hoiukohta;
- 12) oskab tuttava eseme ja õppevahendiga tegutseda vastavalt selle funktsioonile;
- 13) sooritab suunamisel lihtsamaid töövõtteid;
- 14) osaleb suunamisel lihtsamates kodutöodes;
- 15) tegutseb tuttavates olukordades põhimõttel tohib - ei tohi.

Oma nimesildi äratundmine. Näidise alusel oma nime moodustamine välja lõigatud tähtedest.

Kaaslaste ja õpetajate nimede tundmine, oma nime teistelt eristamine.

Lähisugulaste nimede teadmine.

Fotolt enda, kaaslaste, lähisugulaste äratundmine.

Enda ja kaaslaste soo teadmine.

Inimese organism.

Erinevad kehaosad ja nende põhifunktsioonid.

Kehaosade asukoht.

Kehaosade nimetused passiivses ja aktiivses sõnavaras.

Tervislikud eluviisid.

Ilma ja tegevusega sobiva riietuse, jalanõude koostegevuses valimine ja kandmine.

Märku andmine, kui riietus ja jalanõud on väikesed/ suured, mugavad/ ebamugavad, märjad, määrdunud jms.

Tervisliku ja mõõduka toidukogusega harjutamine. Toidu valiku laiendamine.

Ärkveloleku ja une režiimi kujundamine ja hoidmine.

Liikumismängudes, jalutuskäikudel, matkadel osalemine.

Emotsioonid.

Rõõmus, kurb, tõsine, vihane, solvunud, hirmunud.

Enda põhiemotsioonide suunatud märkamine ja reguleerimine koostegevuses.

Koostegevuses põhiemotsioonide äratundmine fotodel ja pildidel.

Sõprus.

Klassi- ja koolikaaslased, nendega koos õppekäikudel, kooli üritustel viibimine.

Suunatud sõprussuhete loomine.

Perekond.

Perekonnaliikmete tundmine ja nimetamine, fotodel leidmine: ema, isa, vanaema, vanaisa, õde/vend.

Perekonnaliikmete nimede äratundmine, nime ütlemine/ viiplemine/ märgi näitamine vms.

Peretraditsioonid.

Enda, lähisugulaste ja kaaslaste sünnipäevade tähistamine.

Õnnitluskaardi ja/ või kingituse meisterdamine.

Kodu.

Kodumaja äratundmine õues liikudes ja fotodelt.

Elamine ja ehitised linnas ja maal.

Ruumid korteris/ majas. Ruumide kasutamise eesmärgid, sisustamine.

Mööbel, mööbliesemete nimetused passiivses ja aktiivses sõnavaras.

Eestimaa, eesti keel, eesti rahvus ja

kombed.

Eesti rahvuskombed läbi aja.

Aastaring rahvakalendris.

Emakeel. Eesti kirjanike luuletuste kuulamine.

Eesti muinasjutud, nende kuulamine.
Lihtsate dramatiseeringute jälgimine.

Ametid ja tööharjumus.

Tutvumine elukutsetega, millega õpilane igapäevaselt kokku puutub: õpetaja, koristaja, bussijuht, arst, müüja jms. Nende töökohad, peamised tööülesanded. Vastavasisulised rollimängud ja õppemängud (lotod, memoriin, pusled jms).

Koristaja tööülesanded koolis. Koristaja töö matkimine klassis mängulises tegevuses ja elulises situatsioonis.

Koostegevuses klassi korrastamisel ja koristamisel osalemine.

Suunamisel oma töökoha korrastamine. Isiklike töövahendite karbi paigutamine selleks ettenähtud kohale.

Suunamisel korrapidaja lihtsamate ülesannete täitmine (nt tahvli puhastamine, PCS piltide äravõtmine, klassis olevate laste piltide leidmine, juhendamisel ilmakalendri täitmine jne).

Tutvumine erinevate koristamisel kasutatavate töövahendite ja nende otstarbega (nt lapp, hari, kühvel, luud, mopp, ämber).

Juhendamisel erinevate tuttavate töövahendite kasutamine.

Koostegevuses mööbli paigutamine

klassiruumis sobivale kohale.

Lühiajaline keskendumine tööprotsessile, koostegevuses töö lõpuleviimine (nt lapiga tolmu pühkimine).

Koostegevuses eeskuju järgi hügieeni- ja ohutusnõuete järgimine.

Lihtsate piltskeemide suunatud lugemine ja koostegevuses järgimine.

Koostegevuses lihtsa töö kavandamine esemete ja/või pildimaterjali abil (nt igapäevaelu esemed, fotod, PCS pildid, piktogrammide vms).

Abi vastuvõtmine, abi osutamisel tööprotsessis püsimine.

Raha.

Teadmine raha olemasolust.

Raha otstarbe mõistmine.

Mängulistes tegevustes sisseostude sooritamine, poeteemalised nuku- ja rollimängud, mänguraha kasutamine.

Mänguraha ja pärisraha. Mündid ja paberraha.

ENESETEENINDUSOSKUSED JA KÄITUMINE

Õpilane:

- 1) sooritab suunamisel eneseteenindustoiminguid, täidab hügieeninõudeid abiga;
- 2) sooritab igapäevatoiminguid osalise abiga;
- 3) korrastab abiga oma välimust;
- 4) märkab suunamisel ohtu, lähtub tegutsemisel hinnangust tohib - ei tohi;

Igapäevaoskused.

Suunamisel iseseisev riietumine. Kinniste sulgemine koostegevuses: lukk, suured nõöbid.

Käte ja hammaste pesemine verbaalsel suunamisel ja/või skeemi järgi.

Suunamisel iseseisev toimetulek WC-s.

Suu pühkimine, nina nuuskamine, juuste kammimine verbaalsel suunamisel.

Oskus küsida abi.

5) teab ja kasutab meeldetuletamisel õpitud viisakusväljendeid.

Söömine.

Söömine, söögilauas oma koha katmine ja enda koha koristamine.

Tervisliku ja mõõduka toidukogusega harjutamine. Toidu valiku laiendamine.

Käitumine.

Käitumine erinevates situatsioonides (tund, vahetund, rühmatuba, arstikabinet jne).

Suunamisel viisakussõnade/ viibete/ märkide "palun- aitäh/tänan", "tere - head aega" kasutamine.

Enda õige ja vale käitumise suunatud eristamine.

Ohuolukorras liikumine evakuatsioonijuhijärgi.

Isiklike asjade tundmine, eristamine kaaslaste asjadest.

Loomade eest hoolitsemine koostegevuses.

Hoiatus- ja teabemärgid.

Esmased kokkupuuted hoiatus- ja teabemärkidega: tualetid, arst, politsei, apteek jms.

Koolis ühiskasutatavate ruumide leidmine teabemärkide alusel (tualett, medõde, aula, söökla, spordisaal jms).

KOOL

Õpilane:

1) orienteerub klassiruumis ja selle

Kool.

Minu klass, selle sisustus, mängnurk ja

lähiümbruses;

2) tunneb oma klassikaaslasi ja õpetajaid;

6) teab/kasutab pöördumisel kaaslaste ja õpetaja nime.

3) tunneb ära endale kuuluvad esemed;

4) teab oma asjade kokkulepitud hoiukohta;

5) kasutab tuttavat eset ja õppevahendit vastavalt selle otstarbele.

erinevad kohad õppimiseks, minu töökoht klassis.

Õpetajate ja klassikaaslaste äratundmine.

Minu klassi õpilased: kaaslaste nimed, poisid/tüdrukud.

Erinevad ruumid koolimajas. Tuttavates ruumides orienteerumine.

Tund ja vahetund: töö- ja puhkeaeg.

Koolitarbed.

Minu asjad, nende kasutamine ja korrashoid.

Koolitarvete koht.

Riietumine spordiriietesse, spordiriiete kokkupanemine koostegevuses.

VABA AEG

Õpilane:

1) osaleb suunamisel ühisüritustel ja -mängus;

2) on kaasatud eakohaste ja võimetele vastavatesse vabaaja tegevustesse;

3) kasutab suunatult digivahendeid mängulistest tegevustes;

4) eristab päeva ja ööd, töö- ja puhkepäevi; eristab õppetundi ja vahetundi;

5) jälgib ja järgib suunamisel piltpäevakava.

Mänguõpetus.

Individuaalne mäng rühmas.

Suunatud mängimine koos kaaslasega.

Mänguasjade valimine, teisega jagamine ja paigutamine oma kohale.

Erinevad vaba aja veetmise võimalused.

Pildiraamatute vaatamine/ lugemine, jalutuskäigud, lühimatkad, mängud toas ja õues jne.

Osalemine klassi/kooli üritustel.

Erinevad sõiduvahendid.

Päevaplaani järgimine koostegevuses.

Sport.

Igapäevase õppetegevuse osana koostegevuses liikumismängudes, jalutuskäikudel, matkadel osalemine. Mänguväljakute külastamine.

Liikumispausid koolipäeva osana. Vahetundides, sh õuevahetundides läbiviidavates liikumistegevustes koostegevuses osalemine.

Sport kui harrastus. Liikumisringides koostegevuses osalemine.

AEG

Õpilane:

- 1) eristab päeva ja ööd, töö- ja puhkepäevi;
- 2) eristab õppetundi ja vahetundi;
- 3) nimetab suunamisel käesolevat aastaaega;
- 4) osaleb suunamisel loodusvaatlustes;
- 5) märkab aastaegade tajutavaid tunnuseid, riietub abiga vastavalt aastaajale;
- 6) on osalenud rahvakalendri tähtpäevade tähistamisel;
- 7) jälgib ja järgib suunamisel piltpäevakava.

Ajajaotus.

Ööpäeva osad: päev, öö. Õpilase tegevused päeval.

Isiklik piltpäevaplaan. Päevaplaani järgimine koostegevuses.

Tund ja vahetund: töö- ja puhkeaeg.

Kooli/tööpäevad, puhkepäevad. Nädalapäevade nimetused, äratundmine.

Aastaajad.

Ühised suunatud loodusvaatlused. Ilmavaatlustabeli täitmine õpetaja abiga.

Sügis. Sügise eri meeltega tajutavad tunnused värvid looduses, loodusnähtused sügisel (lehtede kolletamine, langemine, rändlindude lahkumine jms).

Aed sügisel. Sügisannid.

Riietus sügisel.

Tutvumine sügiseste tähtpäevadega:
isadepäev, mardi- ja kadripäev.

Talv. Talve eri meeltega tajutavad
tunnused, talvised loodusnähtused (lumi,
jää).

Tegevused talvel: kelgutamine,
lumememme ehitamine.

Talispordivahendid, nende äratundmine
ja kasutamine.

Loomade ja lindude toitmine talvel.
Loomade tegevused talvel.

Talveriietus, oma riiete äratundmine.

Tutvumine talviste tähtpäevadega:
jõulud, vastlapäev.

Kevad. Kevade eri meeltega tajutavad
tunnused (lume sulamine, rändlindude
saabumine, pajuoksad kevadel, esimesed
kevadlilled jms).

Kevadine riietus.

Kevadised tähtpäevad: kevadpühad,
emadepäev.

Suvi. Suve eri meeltega tajutavad
tunnused.

Tegevused suvel: õuemängud, ujumine
jms. Suvine riietus.

Suvised tähtpäevad: jaanipäev.

Kalender.

Teadmine kalendri olemasolust ning
otstarbest.

Nädalapäevade nimetused. PCS piltide,
piktogrammide vm pildilise materjalina
esitatult äratundmine, seostamine
vastavate värvide ja tähtedega.

Aastaajad. Aastaaegade nimetused ja

järgnevus.

Koostegevuses klassis kalendri täitmine (nädala- ja kuupäev, ilm).

Kell.

Teadmine kella olemasolust ning otstarbest.

Kiire ja aeglane.

Aja kulu mõõtmine erinevate vahenditega: liivakell, taimerid vms.

Vana aja lood

Perekonna lugu: vanemad, vanavanemad. Vanemate ja vanavanemate lood lapsepõlvest.

Perekonna tähtpäevad ja nende tähistamine.

Vana aja toa- ja õuemängud, vanaaegsed mänguasjad.

Eesti rahvapärimus. Rahvakalendri tähtpäevade tähistamine koostegevuses.

ELUS JA ELUTA LOODUS

Õpilane:

1) tunneb õpitud mets- ja koduloomi, aed – ja puuvilju, taimi;

2) teab kodu- ja metsloomade hääletsusi ja liikumisviise.

3) osaleb suunamisel loodusvaatlustes;

4) eristab suunamisel prügi vajalikest esemetest ja viib prügikasti.

Elus ja eluta loodus.

Esmane kokkupuude mõistetega elus/eluta.

Keskkonnakaitse.

Esmased teadmised prügi sorteerimisest ja selle vajadusest.

Prügi viskamine prügikasti.

Koostegevuses prügi sorteerimine: paber/ papp, biojätmed.

Elusloodus.

Taimed.

Lilled. Vaatlemine suunatult sügisel, talvel, kevadel, suvel. Õpitud lillede äratundmine kasvukohas, ruumide kaunistustes, pildil, kujutamine kunsti ja käelise tegevuse töödes.

Lillede kasvatamine klassis. Lillede hooldamine koostegevuses (kastmine, tolmu pühkimine).

Puude suunatud vaatlemine sügisel, talvel, kevadel, suvel.

Viljapuude liigid: õunapuu, pirnipuu, kirsipuu, ploomipuu

Puuviljade maitse, lõhn, kuju, värvus. Õpitud puuviljade äratundmine, sh fotolt ja pildilt.

Aedviljade maitse, lõhn, kuju, värvus. Õpitud aedviljade äratundmine, sh fotolt ja pildilt.

Loomad.

Koduloomad ja metsloomad.

Kodukoha loomad ja linnud.

Õpitud loomade ja lindude äratundmine, sh, fotolt, pildilt.

Loomade/lindude häälte äratundmine, matkimine.

Loomade/lindude liikumisviisid, liikumisviiside äratundmine, liikumise matkimine.

Eluta loodus.

Mängud vee ja liivaga. Soe vesi, külm vesi, jää, lumi.

Savist voolimine.

Õhupalli täispuhumine ja õhu

väljalaskmine.

Valgus ja pimedus. Varjuteater.

MAATEADUS

Õpilane:

- 1) orienteerub lähiümbruses;
- 2) liigub koos täiskasvanuga tuttavalt marsruudil;
- 3) teab enda elukohta.

Elukoht.

Asula, kus õpilane elab. Linn/ maa.

Õues ja pildilt oma maja ära tundmine.

Eestimaa.

Kodumaa Eesti.

Eesti pealinn Tallinn.

Kodukoht. Kodukoha nimi. Õppekäigud kodukohas.

Kodukohas olevate objektide fotode järgi äratundmine ja nende leidmine õppekäikudel.

Pinnavormid.

Künkast üles ja alla ronimine.

Kelgutamine.

Ilmakaared.

Esmane tutvumine mõistetega põhi ja lõuna: lõunamaa, põhjamaa.

Lõuna- ja põhjamaal tehtud fotode vaatamine.

Plaan, maakaart, gloobus.

Mängud reaalseste esemete vähendatud kujutistega: nukud, mudelautod, nukumajad jms.

Ühistööna koolimaja, kooliõue, klassiruumi maketi meisterdamine erinevatest vahenditest (klotsid, karbid, pulgad jms).

	<p>Pallimängud.</p> <p>Eesti kaardi ühisvaatlemine ja värvi alusel võrdlemine. Mida ja kuidas märgitakse kaardil: linnad, jõed, metsad, mäed jne.</p> <p>Jõgede, majade, puude jms voolimine.</p>
OHUTUS	
<p>Õpilane:</p> <p>1) orienteerub lähemas ümbruses, nii koolis kui kodus;</p> <p>2) lähtub tegutsemisel hinnangust tohib / ei tohi;</p> <p>3) märkab suunamisel ohtu;</p> <p>4) täidab meeldetuletusel õpitud ohutu käitumise reegleid, sh liikluses.</p>	<p>Liiklus.</p> <p>Kõnnitee, sõidutee, maantee, ülekäigurajad, foorid.</p> <p>Ohutu liiklemine kooli ümbruses.</p> <p>Erinevad sõidukid teedel.</p> <p>Ohutusnõuete täitmine.</p> <p>Adekvaatne käitumine häire korral.</p> <p>Õpetaja/täiskasvanu korralduste järgimine hädaolukorras.</p>

ÕPITULEMUSED JA ÕPPESISU II ARENGUTASEMEL

<i>Õpitulemused</i>	<i>Õppesisu ja -tegevused</i>
MINAPILT	
<p>Õpilane:</p> <p>1) teab olulisi andmeid enda kohta;</p> <p>2) teab enda sünnipäeva, vanust;</p> <p>3) kasutab suunatult igapäevaelus vajaminevaid isiklike dokumente;</p> <p>4) teab endast lähtuvalt oma pereliikmete sugulusastet ja nende nimesid;</p> <p>5) teab pereliikmete ameteid;</p> <p>6) määratleb end kuuluvana kindlasse</p>	<p>Mina.</p> <p>Suhted MINA/MEIE, MINA/ ÕPILANE</p> <p>Enda vanuse teadmine.</p> <p>Olulised dokumendid ja nende kasutamine. Dokumentidele kirjutatud informatsioon. Abiga õpilaspileti, ühistranspordikaardi kasutamine.</p> <p>Enda ja kaaslaste välimuse kirjeldamine, sarnasuste ja erinevuste märkamine.</p> <p>Sarnasused ja erinevused poisi ja tüdrukute vahel.</p>

gruppi (klass, sõpruskond jne);

- 7) teab oma kodu ja kooli aadressi;
- 8) teab kehaosi ning nende otstarvet;
- 9) meeldetuletamisel täidab hügieeninõudeid;
- 10) hoolitseb meeldetuletusel enda välimuse eest;
- 11) tunneb õpitud tervislikke eluviise söömise ja liikumise osas;
- 12) tunneb ära oma põhiemotsioonid ja suunamisel reguleerib oma käitumist;
- 13) märkab ja tunneb ära kaaslaste põhiemotsioone, reageerib suunamisel neile sobivalt;
- 14) osaleb jõukohastes kodutöödes;
- 15) valib vastavalt tegevusele õige töövahendi;
- 16) hoiab korras oma koolitarbed;
- 17) teeb vahet oma ja võõrastel asjadel, käitub vastavalt;
- 18) oskab tuttava esemega või töövahendiga tegutseda vastavalt selle otstarbele, valib vastavalt tegevusele õige töövahendi;
- 19) sooritab igapäevatoiminguid suhteliselt iseseisvalt, oskab vajadusel paluda abi;
- 20) hindab tegevusi põhimõttel meeldib - ei meeldi, oskan - ei oska, tahan - pean.

Inimese organism.

Meeleelundid, nende põhifunktsioonid ja nende tähtsus.

Elutähtsad organid ja nende funktsioonid.

Terve ja haige lapse/ inimese tunnused.

Tervislikud eluviisid.

Rõivastuse ja jalatsite suunatud valik vastavalt ilmale ja tegevusele.

Tervislike eluviiside suunatud järgimine ja kahjulikest harjumustest hoidumine.

Puhkepauside suunatud pidamine nutiseadmete kasutamisel.

Külmetushaigustest hoidumine.

Tervislik ja ebatervislik toit, nende eristamine, valik.

Toidupüramiidi järgi söömisharjumuste jälgimine.

Tervisliku toidutaldriku koostamine näidise alusel.

Töö/ liikumise ja puhkuse vaheldumine.

Päevarežiimi vajadus ja selle hoidmine.

Liikumispauside sooritamine näidise või piltliku instruksiooni näitel - sirutuspausid, harjutused silmade jaoks jms.

Emotsioonid.

Enda emotsioonide märkamine, oma tunnete väljendamine aktsepteeritaval viisil. Emotsioonide reguleerimine suunamisel õpitud viisil.

Enda abivajaduse märkamine. Abi

küsimine.

Põhiemotsioonide märkamine,
äratundmine kaaslastel ja nende
emotsioonidele suunatult reageerimine.

Põhiemotsioonide äratundmine piltidel.

Sõprus.

Mõistmine, et erinevate inimestega
(pereliikmed, sõbrad, tuttavad, võõrad)
peab käituma erinevalt.

Sõprussuhted ja nende hoidmine.

Kaaslase abivajaduse suunatud
märkamine, abistamine.

Perekond.

Lähisugulaste tundmine (onu, tädi jne).

Erinevas vanuses inimesed, üksteise
abistamine.

Peretraditsioonid. Perega ühisüritustel
osalemine (isade-, emadepäev, jõulud
koolis jms).

Tähtpäevade puhul õnnitlemine.

Õnnitluste vastuvõtmine.

Poest õnnitluskaardi ja/ või kingituse
valimine.

Kodu.

Kodune aadress.

Korter/ maja, erinevad ruumid/ hooned.
Korrused majas.

Oma tuba, selle sisustamine/
kujundamine.

Erinevad rahvused.

Erinevad rahvused klassis, koolis, kohtumised kooli külalistega. Teretamine erinevates keeltes. Teises keeles räägitud jutu ja laulude kuulamine.

Eesti tuntud lastekirjanikud, nende loominguga tutvumine.

Eesti kirjanike luule esitamine koos õpetajaga.

Muinasjuttude kuulamine, jutustamine pildiseeria toel. Lühilavastuste esitamine õpetaja suunamisel.

Eesti ja teiste maade rahvaste kombestikuga tutvumine, sarnasuste ja erinevuste leidmine.

Erinevate maade lastekirjandus. Muinasjutud.

Ametid ja tööharjumus.

Tuttavad elukutsed: müüja, õpetaja, koristaja, kokk, bussijuht, arst, medõde, ehitaja, müüja jms. Nende töökoha, töövahendite ja tööülesannetega tutvumine.

Ema/ isa töökoht ja amet.

Erinevad tööd ja ametid, mis mulle meeldivad/ei meeldi; mida on vaja teha. Vastutus.

Korrapidaja tööülesannete jaotamine ja täitmine. Jõukohased tööd koolis: korrapidamine koolis ja klassis, koolihoovis sügisel ja kevadel lehtede riisumine, talvel lume koristamine jms.

Meeldetuletamisel tuttavate koristustööde iseseisev sooritamine. Tolmu pühkimine. Põranda pühkimine. Põranda pesemine mopiga. Tahvli,

laudade ja uste pesemine. Tuttavate koristusvahendite kasutamine ruumide koristamisel.

Toataimede eest hoolitsemine. Lillede kastmine meeldetuletamisel.

Verbaalsel suunamisel mööbli paigutamine klassiruumis õigele kohale (nt peale koristamist, klassi pidu vms).

Lühiajalise töö või õpilasele antud tööosa täitmine ja lõpuni viimine.

Verbaalsel suunamisel pildimaterjali ja/või sõnakaartide abil lihtsa töö tegevusplaani/ tegevuste jada koostamine.

Enda abivajaduse märkamine ja abi küsimine.

Raha otstarve ja kasutamine.

Raha päritolu: palk, taskuraha, kingitud raha, annetus, taara tagastamine jms.

Müntide ja paberraha välimus ja väärtus.

Poes ostu sooritamine koostegevuses. Tutvumine iseteeninduskassadega.

Poes kingituste valik sõbrale sünnipäevaks, jõuludeks. Kingituste pakkimine.

Reklaamlehtedega tutvumine.

ENESETEENINDUSOSKUSED JA KÄITUMINE

Õpilane:

1) teeb eneseteenindustoiminguid enamasti iseseisvalt, oskab vajaduse korral abi paluda;

2) hindab tegevusi põhimõttel meeldib - ei meeldi, oskan - ei oska, tahan - pean;

Igapäevaoskused.

Iseseisev toimetulek peamiste igapäevaste eneseteenindus- ja hügieenitoimingutega.

Lihtsamates situatsioonides oskus aidata teisi, nt garderoobis, sööklas.

3) hoidub nähtavatest ohtudest, kutsub/pöördub abi järele;

4) käitub meeldetuletamisel viisakalt tuttavates situatsioonides.

Kinniste sulgemine: lukupeaga lukk, trukid, nõöbid, sõlme sidumine.

Isikliku hügieeni jälgimine. Raskuste puhul abi palumine.

Toimetulek ja aktsepteeriv käitumine ujulas, (pere)arsti külastamisel, poes, ühistranspordis jm.

Ühiskasutatava tualeti kasutamine.

Söömine.

Laua katmine ja koristamine oma klassi õpilastele, valikute tegemine söömisel, elementaarsete lauakommete järgimine. Noa ja kahvli abil söömine.

Söömine väljaspool kodu ja kooli: ekskursioonil, piknikul, kohvikus.

Tervislik ja ebatervislik toit, nende eristamine, valik.

Toidupüramiidi järgi söömisharjumuste jälgimine.

Tervisliku toidutaldriku koostamine näidise alusel.

Käitumine.

Viisakas käitumine koolis ja väljaspool kooli: teater, ühistransport, kauplus jms.

Viisakussõnade sihipärane kasutamine.

Abi palumine, viisakas pöördumine teise inimese poole.

Enda ja kaaslase õige ja vale käitumise eristamine.

Hinnangu andmine teiste ja iseenda käitumisele.

Ohuolukorras käitumine vastavalt

juhistele.

Asjade laenamine ja tagastamine.

Lemmikloomade eest hoolitsemine,
vägivaldse käitumise vältimine.

Hoiatus- ja teabemärkide tundmine ning mõistmine.

Õpitud hoiatus- ja teabemärkide suunamisel leidmine ja äratundmine.

Suunamisel orienteerumine õpitud hoiatus- ja teabemärkide järgi.

Õpitud märkide tundmine: tualetid, elekter, kiirabi/arst, politsei, jalakäijatele suunatud liiklusmärgid jms.

Ruumisisesed teabemärgid: väljapääs, sissepääs, evakuatsiooni kogunemiskoht, trepp, lift, parkla jne.

Suunamisel orienteerumine liiklusmärkide järgi.

KOOL

Õpilane:

- 1) orienteerub koolis ja kooli lähiümbruses;
- 2) teab kaaslaste ja õpetajate nimesid, kooli nime;
- 3) määratleb end kuuluvana kindlasse gruppi (klass, sõpruskond jne);
- 4) teab enda sünnipäeva, vanust;
- 5) teab kaaslaste vanust;
- 6) hoiab korras oma koolitarbed;
- 7) teeb vahet oma ja võõrastel asjadel, käitub vastavalt;

Kool.

Õpetajate ja kaaslaste nimed, nimepidi kutsumine, nimepildi äratundmine.

Klassikaaslaste nimesildid fotoga/
õpilasega seostamine.

Kooli nimetus, koolihoone äratundmine, kooli sümbolika.

Kaaslaste vanused, sünnipäevad.

Erinevate kooliruumide otstarve.
Erinevad õppeained.

Iseseisev liikumine ühest ruumist teise.

Orienteerumine koolihoovis ja kooli lähiümbruses.

8) kasutab suunatult erinevaid digivahendeid praktilises tegevuses;

9) oskab tuttava esemega või töövahendiga tegutseda vastavalt selle otstarbele.

Koolitarbed.

Minu asjad – kaaslaste asjad – õpetaja asjad. Kaaslaste asjade võtmisel loa küsimine.

Klassiruumi ja koolitarvete korrashoid.

Spordiriiete ja jalatsite korrashoid suunamisel.

Õpetaja juhendamisel õppetöös nutiseadmete ja arvuti kasutamine. Arvuti klaviatuuril trükkimine. Arvuti/nutiseadme sisse ja välja lülitamine. Robotika alused ja haridusrobotite hooliv kasutamine.

VABA AEG

Õpilane:

1) osaleb ürituste ettevalmistamisel, esineb pidudel;

2) valib vaba aja tegevuse etteantud valikute alusel ja tegeleb sellega suunatult;

3) kasutab suunatult erinevaid digivahendeid praktilises tegevuses;

4) külastab spordivõistlusi, teatrit, kino ja muid kultuuriasutusi;

5) teab lihtsamaid mängureegleid, peab neist kinni.

6) tunneb nädalapäevade järgnevust ja nimetusi, seostab nädalapäevi oma igapäevaste toimingutega;

7) jälgib ja järgib visuaalset päevakava.

Mänguõpetus.

Jõukohased lauamängud, arvutimängud, lihtne rollimäng (imiteerimine).

Mängureeglid.

Võit ja kaotus.

Erinevad vaba aja veetmise võimalused.

Mängud (lauamängud, rollimängud, liikumismängud jms), raamatud, TV, muusika kuulamine, matkad, sport, teater, kino jne.

Sünnipäevade pidamine, sõprade küllakutsumine.

Esinemine kooli üritustel.

Peo planeerimine ja organiseerimine täiskasvanu abiga.

Osalemine erinevates huvialaringides.

Ühistranspordi kasutamine üritustele, ekskursioonile jms sõitmiseks.

Päevaplaani järgimine suunamisel.

Sport.

Igapäevase õppetegevuse osana suunamisel liikumis- ja sportmängudes, jalutuskäikudel, matkadel osalemine.

Liikumispausid koolipäeva osana. Vahetundides, sh õuevahetundides läbiviidavates liikumistegevustes osalemine.

Sport kui harrastus. Liikumis- ja spordiringides suunatud osalemine. Mänguväljakute, terviseradade, ujula kasutamine suunatult vastavalt kehtestatud reeglitele.

Visuaalsete juhiste mõistmine, nt spordiväljakute kasutamise reeglid, trenaažöörde kasutamise kirjeldus jms.. Võimete piires reeglite sõnastamine.

AEG

Õpilane:

- 1) teab ja järgib ööpäevarütmi oma tegevuse planeerimisel;
- 2) tunneb nädalapäevade järgnevust ja nimetusi, seostab nädalapäevi oma igapäevaste toimingutega;
- 3) nimetab abiga aastaaegu õiges järjestuses;
- 4) vaatleb suunamisel ilma ja riietub suunamisel vastavalt ilmale, teab seoses aastaegade loodusnähtuste olulisi tunnuseid;

Ajajaotus.

Ööpäeva osad: hommik, lõuna, õhtu, öö. Inimese tegevused ööpäeva eri osadel.

Päevaplaani jälgimine ja järgimine, vajadusel suunamisel.

Kooli/tööpäevad, puhkepäevad, riiklikud pühad. Koolivaheajad. Nädalapäevade nimetuste mõistmine ja aktiivne kasutamine.

Aastaajad.

Ühised loodus- ja ilmavaatlused.

5) jälgib kella, oskab nimetada täistunde;

6) on tutvunud esivanemate eluoluga, sh rahvakalendri tähtpäevadega;

7) jälgib ja järgib visuaalset päevakava.

Ilmavaatlustabeli täitmine.

Sügis. Sügise eri meeltega tajutavad tunnused. Sügise tunnuste äratundmine looduses ja pildil. Võrdlemine teiste aastaegadelega.

Lehtpuud ja põõsad sügisel. Rändlinnud. Sademed.

Põld sügisel. Sügistööd aias ja põllul, tööriistad ja masinad.

Sügiseseid tähtpäevad: õpetajate päev, mardipäev, isadepäev, kadripäev. Komed, tähistamiste ettevalmistamisel osalemine, esinemine.

Talv. Talve eri meeltega tajutavad tunnused. Talve tunnuste äratundmine looduses ja pildil. Võrdlemine teiste aastaegadelega.

Sademed talvel. Taimed ja loomad talvel. Kalad, putukad, linnud jm talvel.

Tutvumine termomeetriga. Sooja- ja külmakraadid. Riietuse valik vastavalt ilmale, termomeetrinäidule.

Tegevused talvel: kelgutamine, suusatamine, uisutamine, lumememme ja lumekindluse ehitamine.

Ohutus talvel.

Talvised tähtpäevad: jõulud, vastlapäev, sõbrapäev, Eesti Vabariigi aastapäev. Komed, tähistamiste ettevalmistamisel osalemine, esinemine.

Kevad. Kevade eri meeltega tajutavad tunnused, muutuste jälgimine looduses. Võrdlemine teiste aastaegadelega.

Kevadlilled. Rändlindude saabumine.

Kevadised tähtpäevad: kevadpühad, emadepäev. Komed, tähistamiste

ettevalmistamisel osalemine, esinemine.

Suvi. Suve eri meeltega tajutavad tunnused. Ilmastikunähtused suvel (sademed, vikerkaar, äike).

Riietumine suvel.

Tegevused suvel: päevitamine, ujumine, kalastamine, sõitmine jalgratta ja rulaga, õuemängud jne. Ohutus suvel (päevituskreemi kasutamine, vee joomine, ülekuumenemise vältimine). Putukate eest kaitsmine (säased, puugid).

Suvised tähtpäevad: jaanipäev. Komed, tähistamine.

Kalender.

Nädalapäevade nimetused ja järjestus.

Kuude nimetused. Suunamisel kuude seostamine aastaegade ja kuude järgnevus.

Kuupäeva tähistamine kalendris eeskuju järgi.

Enda sünnipäev ja vanus.

Kell.

Täis- ja pooltund.

Erinevad kellad (mehaanilised, digitaalsed, liivakellad, päikesekellad, kella jälgimine nutiseadmetes).

Tegevuseks kulunud aja jälgimine.

Vana aja lood

Perekonna lugu: lihtne sugupuu.

Eesti rahvapärimus. Eesti talurahva tööd ja tegemised. Rahvakalendri tähtpäevade tähistamine. Rahvariided.

EV sümboolika. Eesti hümn, lipp ja vapp.

Vanad mängud ja meelelahutused.

Aeg maal enne inimasustust:
dinosaurused.

ELUS JA ELUTA LOODUS

Õpilane:

- 1) eristab elus- ja eluta loodust, teab nende tähtsust inimesele;
- 2) rühmitab elus- ja eluta looduse õpitud objekte/esindajaid oluliste tunnuste järgi, teab nende elupaiku;
- 3) teab levinumaid ränd- ja paigalinde, lindude rände vajalikkust;
- 4) teab lindude ja loomade abistamise vajalikkust talvel;
- 5) tunneb lihtsamaid loodushoiu põhimõtteid (vee- ja elektri kokkuhoid, prügi vähendamine ja sorteerimine, taaskasutus).

Elus ja eluta loodus.

Elusolendid: inimene, loomad, linnud, putukad, taimed. Elusolendite ühised tunnused.

Looduslikud eluta looduse osad (vesi, õhk, maavarad, päike, kuu) ja inimeste poolt valmistatud asjad.

Keskkonnakaitse.

Esmased teadmised keskkonnakaitsest.
Vee- ja elektri kokkuhoid: tule kustutamine, käte seebitamisel/hamaste pesemisel kraani sulgemine, tualetis sobiva veekoguse laskmine, käte kuivatuspaberi, WC-paberi säästlik kasutamine jms.

Prügi sorteerimine: paber/papp, biojätmed, klaas, patareid.

Taaskasutamise põhimõtted. Paberi taaskasutus joonistamiseks, meisterdamiseks. Riiete jm esemete sorteerimine põhimõttel: taaskasutamiseks kõlblikud - tuleb ära visata.

Koduloomade väljaheidete koristamine õues.

Elusloodus.

Taimed.

Söödavad ja mürgised taimed.

Taime osad: juur, vars, lehed, õied, seemned, viljad.

Taimede areng seemnest. Taimetele eluks vajalikud tingimused: vesi, valgus, soojus, toitained.

Üheaastased taimed.

Lilled. Toa -, aia - ja põllulilled. Lillede kasvatamine.

Okas- ja lehtpuude enamlevinud liigid, erinevused ja sarnasused. Puud erinevatel aastaaegadel.

Puu- ja aedviljade kasvatamine (seeme, taim, vili). Puu- ja aedviljade säilitamine, hoidistamine.

Marjad. Söödavad ja mürgised marjad. Marjade säilitamine (külmutamine, kuivatamine). Hoidised.

Seened. Söödavad ja mürgised seened. Seente säilitamine.

Enamlevinud ravimtaimed: korjamine ja kasutamine.

Loomad.

Kodu- ja metsloomad, linnud.

Loomariigi mitmekesisus.

Loomade/lindude välisehitus. Putukate, kahepaiksete, kalade, roomajate iseloomulikud tunnused, eristamine loomadest, lindudest.

Erinevad elupaigad: mets, põld, soo, veekogud. Loomaaed, loomapargid, farm, talu.

Paiga- ja rändlinnud.

Kodu-/lemmikloomade ja lindude eest hoolitsemine. Loomade kasulikkus inimesele. Loomade kaitse. Toitumine, poegimine. Noorloomad.

Metsloomade elu erinevatel aastaegadel.

Käitumisreeglid mesitaru, sipelgapesa, linnupesa leidmisel.

Eluta loodus.

Vesi. Vee tähtsus inimese elus. Vee säästlik kasutamine. Vee olekud. Kodukoha veekogud.

Õhk. Õhu puhtus. Õhu puhtuse tagamine ruumides.

Termomeeter. Tutvumine erinevate termomeetrite ja nende funktsioonidega.

0 kraad/punkt, sooja ja külma temperatuuri leidmine termomeetrilt

(seoste loomine, et punane värv on soe ja sinine külm).

Muld. Muld taimede kasvukeskkonna ja loomade elupaigana.

Valgusõpetus. Pime ja valge aeg. Päike, kuu, tähed.

MAATEADUS

Õpilane:

- 1) orienteerub koolis ja kooli lähiümbruses;
- 2) teab asulaid kodukoha ümbruses, tunneb ära Eesti kaardi ja kasutab suunatult digitaalset kaarti;
- 3) tunneb ära riigi sümboolika, täidab suunatult sellega seostuvaid käitumisreegleid;
- 4) teab põhiilmakaari.

Elukoht.

Kodukoha lähem tundmaõppimine. Elu linnas ja maal. Kodune aadress.

Tänava - maantee.

Eramaja - kortermaja. Materjalid, millest maja on ehitatud.

Eestimaa.

Kodukoht Eesti kaardil.

Linnad, järved, jõed kodukoha vahetus ümbruses.

Tutvumine digitaalse kaardiga. *Google maps*'i abil kodukoha vaatamine.

EV sümboolika. Eesti hümn, lipp ja vapp.

Eesti rahvuslind, -lill. Pealinn.

Rahvariided. Eesti president.

Pinnavormid.

Mägi, org, saar.

Raba ja soo.

Matkamine mitmekesisel maastikul.

Ilmakaared.

Koostöös õpetajaga põhja - lõuna suuna näitamine oma klassis, toas kompassi

järgi.

Plaan, maakaart, gloobus.

Plaan. Koolimaja lähiümbruse plaan, teekond koolist koju.

Leppemärgid plaanil: puu, maja, jõgi, tee, mööbliesemed jne. Plaani järgi objektide suunatud leidmine klassis, koolis, kooliõues.

Orienteerumismängud plaani järgi klassis, koolimajas, kooli lähiümbruses.

Kaart. Eesti geograafiline kaart. Geograafilise kaardi leppevärvused.

Kodukoha märkimine kaardil. Kodukoha läheduses asuvad jõed, järved, asulad.

Gloobus. Esmane tutvumine gloobusega. Gloobus kui maakera vähendatud mudel ehk „väike maakera“.

Maailmaruum:. Esmane tutvumine maailmaruumiga. Maa, päike, kuu, tähed, teised planeedid.

OHUTUS

Õpilane:

- 1) oskab võimalikult iseseisvalt liikuda kooli/kodu ümbruses;
- 2) hindab tegevusi põhimõttel õige - vale, tohib - ei tohi;
- 3) järgib õppekäikudel liikudes suunatult ohutusreegleid;
- 4) tunneb õpitud liiklusreegleid ja märke;
- 5) hoidub nähtavatest ohtudest, kutsub vajaduse korral abi;

Liiklus.

Ohutu liiklemine koduasulas.

Kergliiklustee.

Tee kodust koolini ja koolist koju.

Ühissõidukid: sõidukisse sisenemine (kaardi valideerimine, pileti eest maksmine, nupu vajutamine uste avamiseks) ja väljumine.

Liiklemine asulavälisel teel.

Peamised liiklusmärgid: bussipeatus, kõnnitee, jalgrattatee, käigu-keeld, ülekäigurada, parkla, käigutunnel,

6) teab ühissõiduki kasutamise reegleid;

7) oskab käituda ohuolukorras, teab hädaabinumbreid;

8) oskab paluda ja kutsuda abi.

esmaabi.

Liiklemine pimedal ajal, helkuri kasutamine.

Autos ja bussis turvavöö kasutamine.

Ohutusnõuete täitmine.

Käitumine ohuolukorras. Telefoni kasutamine. Hädaabinumber 112.

Suunamisel adekvaatne käitumine, abi palumine/ kutsumine tulekahju, vette kukkumise, asjade varastamise korral.

Käitumine putuka / looma hammustuse korral.

Enesekaitse reeglid palava, külma ilma korral.

Lihtne esmaabi.

ÕPITULEMUSED JA ÕPPESISU III ARENGUTASEMEL

<i>Õpitulemused</i>	<i>Õppesisu ja -tegevused</i>
MINAPILT	
<p>Õpilane:</p> <p>1) teab, oskab leida ja kasutada vajaliku infot isiklikest dokumentidest, kasutab igapäevaelus vajaminevaid isiklike dokumente;</p> <p>2) teab oma pere olulisi perekondlikke sündmusi ja sõprade sünnipäevi;</p> <p>3) teab endast lähtuvalt oma pereliikmete sugulusastet, nende ja lähedaste ametit;</p> <p>4) teab oma rahvust ja kodakondsust, oma põhiõigusi ja kohustusi;</p>	<p>Mina.</p> <p>MINA/MEIE suhetes kodukoha ja tegevusega</p> <p>Enda vanuse teadmine. Võrdlemine noorem - vanem.</p> <p>Kaal ja pikkus. Võrdlemine kergem - raskem, pikem - lühem.</p> <p>Isiklike andmete (nt ees- ja perekonnanimi, vanus, sünniaeg, aadress jms) teadmine.</p> <p>Ametiasutustes isiklike andmete edastamine.</p>

- 5) planeerib suunamisel tulevast elukohta;
- 6) omab algteadmisi inimese organismist;
- 7) teab inimese elukaart, on teadlik kehalistest muutustest lapse- ja nooruki-, täiskasvanu- ja vanurieas;
- 8) täidab hügieeninõudeid;
- 9) hoolitseb enda välimuse ja puhtuse eest;
- 10) teeb endale toidu valimisel tervislikke valikuid;
- 11) valib endale meelepärase/sobiva kehalise tegevuse;
- 12) on teadlik ja annab vajaduse korral teada enda tervislikust seisundist;
- 13) kontrollib enamasti oma põhiemotsioone;
- 14) teeb vahet omandisuhtel oma - võõras - meie, käitub vastavalt;
- 15) teeb jõukohast tööd kodus ja koolis;
- 16) tuleb toime enese teenindamisega;
- 17) märkab ja abistab teisi igapäevatoimingutes;
- 18) oskab tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle otstarbele ja tegevuse eesmärgile;
- 19) hindab tegevusi põhimõttel õige - vale, meeldib - ei meeldi, tahan - teen, peab - teen, tahan - ei tohi - ei tee.

Õpilaspileti, ühistranspordikaardi, ID-kaardi, puudega isiku kaardi jms kasutamine.

Esmased teadmised andmekaitsest.

Enda neiuna või noormehena defineerimine. Teadmine kehalistest muutustest lapse- ja nooruki-, täiskasvanu- ja vanurieas.

Inimese organism.

Luud ja lihased, nende ülesanded.

Liikumise tähtsus igapäevase täisväärtusliku elu osana.

Süda, veresooned ja veri, nende ülesanne. Vereringe.

Hingetoru ja kopsud, nende ülesanne. Hingamine.

Söögitoru, magu ja soolestik. Toidu teekond.

Nahk, juuksed ja küüned, nende ülesanded. Iseloomulik välimus.

Aju ja närvid, nende ülesanne.

Suguorganid, nende ülesanne. Suguorganite hügieen. Seksuaaltervis. Seksuaaleluga seonduvad ohud, nendest hoidumine.

Rasestumine ja sellest hoidumise võimalused. Rasedus, sünnitamine.

Muutused inimese kehas elutsükli jooksul.

Tervislikud eluviisid

Hingamise tervishoiu põhinõuded. Ruumide tuulutamine, koristamine.

Kahjulike harjumuste mõju organismile (suitsetamine, alkoholi jm tarvitamine).

Naha hooldus, naha kaitse. Nahahaigused, parasiidid.

Nutiseadmete kasutuse ajaline jälgimine, puhkepauside pidamine.

Nakkushaigused ja nende profülaktika.

Arsti poole pöördumine.

Tervislik toitumine: toidupüramiid, toidukorrad – ja kogused, söömiskultuur.

Taimne toit ja loomne toit. Mitmekülgne toit. Vitamiinide vajadus.

Ülekaalulisus ja rasvumine - nende ohud ja ennetamise võimaluse.

Dieet, selle liigid, vajadus ja ohud.

Tervislike eluviiside järgimine. Tutvumine sportimisvõimalustega (vabaajakeskused, avalikud spordiplatsid jms). Kehaliste harjutuste ja füüsilise töö tähtsus. Kehalise töö ja spordi tähtsus südame tugevdamisel.

Emotsioonid.

Enda emotsioonide märkamine ja reguleerimine vastavalt olukorrale.

Enese meeleolu kontroll ja reguleerimine tegevuste abil (muusika kuulamine, kunstilised tegevused, eraldumine jms).

Kaaslaste emotsioonide märkamine ja neile reageerimine. Kaaslase abivajaduse märkamine, abi pakkumine.

Andestamine, andeks palumine.

Emotikonid. Emotikonide kasutamine suhtlemisel.

Sõprus.

Sõprus- ja lähedussuhted. Üksteisele meeldimine, armumine, oma tunnete avaldamise võimalused, teiste tunnete (sh vastamata armastuse) aktsepteerimine ja nendega toimetulemine.

Kooselu. Abiellumine. Lahutamine.

Perekond.

Inimese elukaar.

Sünd, kasvamine: imiku-, väikelapse-, noorem kooliiga, nooruki- ja täiskasvanuiga. Vanusega kaasnevad kehalised ja tervisega seonduvad muutused.

Iseenda ja lähedaste positsioneerimine elukaarel.

Kooselu, abiellumine, perekonna loomine. Rasedus. Lapse sünnitamine. Lapsevanemaks olemine ja lapse kasvatamine.

Vananemine, surm, matused.

Peretraditsioonid. Pere ja sõprade oluliste sündmuste meelespidamine ja nende puhul õnnitlemine. Õnnitluste vastuvõtmine. Traagiliste sündmuste puhul kaastunde avaldamine, kaastundeavalduste vastu võtmine.

Poest õnnituskaardi ja/ või kingituse ostmine.

Kodu.

Oma kodu (vanemate juures, toetatud elamine jms).

Kodu sisustamine, mööblikauplused ja nende sortiment. Taaskasutus, teise ringi mööbel.

Kodu vanal ajal ja tänapäeval.

Materjalid, millest majad on ehitatud (kivi, puu vms).

Erinevad ehitised.

Majad jm ehitised erinevates riikides. Võrdlemine ehitistega Eestis.

Erinevad rahvused ja rassid.

Inimestevaheliste rassiliste erisuste märkamine ja aktsepteerimine.

Erinevate maade luuletuste, juttude ja muinasjuttude kuulamine, esitamine.

Lühilavastused luuletuste ja juttude põhjal.

Ametid ja tööharjumus.

Kodukoha lähedal asuvad ettevõtted ja asutused. Õpilasele jõukohased ametid, nt koristaja, pesumasiniist, haljastustöötaja, majahoidja, köögitöoline, laadija, sulane jms. Nende ametite tööülesanded.

Töö vajadus ja põhjused, miks inimesed töötavad.

Tutvumine jõukohaste ametitega: koristaja, aedniku abi, koka abi, erinevad hooaja ja abitööd jne.

Korrapidaja ülesannete järjestamine. Ülesannete jaotamine koristustöödel.

Töötegemiseks vajalike oskuste omandamine, omandatud oskuste ühendamine ahelaks. Praktilisel tööharjutusel osalemine.

Plaanid pärast kooli, suunatud karjääri planeerimine.

Rollimängud: töövestlused, tööle kandideerimine.

Töökuulutuste portaalidest ja ajalehtedest töökuulutuste otsimine ja lugemine.

Lihtsa CV koostamine.

Koristustöö plaani koostamine pildimaterjali abil või kirjalikult. Koostatud plaani järgimine.

Kaaslaste abivajaduse märkamine ja abi osutamine.

Eelarve ja kokkuvõid.

Raha teenimise võimalused.

Esmane ettekujutus eelarvest ja selle koostamisest, oma tulude ja kulude määramine. Kokkuvõid - selle vajadus. Soovid ja võimalused.

Reklaamlehtedest kauba valimine, soodsaima leidmine. Reklaami kasutegurid ja ohud.

Kaupluste kliendikaardid ja nende abil kogutud raha kasutamine, soodustused.

Ostude sooritamiseks ligikaudse rahasumma määratlemine abiga.

Ostude eest tasumine sularahas ja/ või kaardiga. Pangakaart makseviisina, selle turvaline kasutus.

Iseteeninduskassa kasutamine.

Internetipoed. Internetipoodidest kauba valimine ja ostmine. Ohud internetipoodide kasutamisel.

Lihtsa eelarve koostamine (nädal, kuu) verbaalsel suunamisel.

Kingituse valimine ja ostmine.

Erinevate riikide rahaühikud.

ENESETEENINDUSOSKUSED JA KÄITUMINE

Õpilane:

- 1) tuleb toime enese teenindamisega, märkab ja abistab teisi igapäevatoimingutes;
- 2) hindab tegevusi põhimõttel õige -vale, meeldib - ei meeldi, tahan - teen, peab -

Igapäevaoskused.

Toimetulek isikliku hügieeniga lähtuvalt ealistest ja soolistest erinevustest.

Enese regulaarne pesemine, pesemisvajaduse märkamine. Küünte lõikamise vajaduse märkamine, küünte

teen, tahan - ei tohi - ei tee;

3) oskab lugeda hoiatus – ja teabemärke;

4) märkab endale ja teistele ohtlikke olukordi ja reageerib neile, kutsub abi, keeldub teda kahjustavatest tegevustest;

5) kasutab suhtluses viisakusväljendeid, täidab igapäevaseid viisakusreegleid.

lõikamine.

Juuksuri teenused.

Lipsu sidumine. Kaaslase abistamine (nt kingapaela sidumine, jope selga aitamine, toidu tõstmine vm).

Söömine.

Käitumine pidulauas, kohvikus, restoranis, rootsi lauas jm.

Avalikus söögikohas tellimuse tegemine ja selle eest (abiga) maksmine.

Viisakas söömine, noa abil toidu tükeldamine.

Laua katmine pidulikeks sündmusteks.

Tervislik toitumine: toidupüramiid, toidukorrad – ja kogused, söömiskultuur.

Taimne toit ja loomne toit. Mitmekülgne toit. Vitamiinide vajadus.

Ülekaalulisus ja rasvumine - nende ohud ja ennetamise võimaluse.

Dieet, selle liigid, vajadus ja ohud.

Käitumine.

Viisakas ja ebaviisakas käitumine koolis ja väljaspool kooli erinevates ametiasutustes. Ebaviisakast käitumisest hoidumine.

Vajaliku teabe saamine, abi küsimine ametiasutustes.

Käitumise ohuolukorras. Ohu hindamine ja abi palumine/kutsumine.

Digitaalse keskkonna käitumise reeglid (internetis levivad petuskeemid, vaenukõne jne). Andmekaitse reeglid. Enda ja teiste fotode jagamine/postitamine.

Asjade laenamine, võtmine, vargus.

Varastamise ennetamine, selle tagajärgede mõistmine.

Võimalikud väärkohtlemise situatsioonid: verbaalne ja füüsiline vägivald, kuriteole ärgitamine, seksuaalne ärakasutamine jms. Abi otsimine.

Hooliv ja lugupidav suhtumine endast nõrgematesse inimestesse (nt lapsed ja vanurid), kiusamise ennetamine.

Hoiatus- ja teabemärkide mõistmine.

Ümbritsevas keskkonnas orienteerumine õpitud hoiatus- ja teabemärkide järgi, nt majajuht, olmekeemia märgid, pesumärgid, triikraua reguleerimine, pliit ja praeahi, pesumasin jms.

Linnaruumis orienteerumine liiklusmärkide abil, hoonete sees orienteerumine infomärkide abil.

Mõisted siltidel "parim enne", "kõlblik kuni", toidu valimine nende lähtuvalt.

KOOL

Õpilane:

- 1) osaleb oma tuleviku planeerimisel ja teeb suunamisel valikuid jätkuõppeks, valides etteantud valikute vahel;
- 2) teab oma sõprade sünnipäevi;
- 3) hoiab korras oma asjad ja lähema ümbruse;
- 4) teeb vahet oma – võõras – meie asjadel, käitub vastavalt;
- 5) oskab käsitseda õpitud multimeedia- ja digivahendeid;
- 6) oskab tuttava tööriistaga tegutseda vastavalt selle otstarbele ja tegevuse

Kool.

Koolimaja ja selle ümbruse korrashoid.

Kool ja tulevane töökoht.

Elukutse/ameti valiku planeerimine ja suunamine, toetatud töö võimalused erinevates asutustes.

Tutvumine kutseõppeasutuste, päevakeskuste ja tugikeskuste võimalustega.

Kooli areng läbi ajaloo.

Koolitarbed.

Töökoha ja töövahendite korrashoid.

eesmärgile.

Spordiriiete ja jalatsite korrashoid.

Arvuti ja nutiseadmete sihipärane kasutus. Infootsing internetist. Nutiseadmete laadimine vastavalt vajadusele.

Arvuti ja nutiseadme kasutus meelelahutuseks. Kontrollitud nutiseadmete kasutamise aeg.

VABA AEG

Õpilane:

- 1) osaleb suunamisel kogukonna üritustel;
- 2) oskab teha ettevalmistusi tähtpäevade tähistamiseks;
- 3) tunneb enamlevinud tähtpäevade kombeid ja sümboleid;
- 4) sisustab oma aega meelepäraste tegevusega (muusika kuulamine, sportimine, lauamängud jms);
- 5) oskab käsitseda õpitud multimeedia- ja digivahendeid;
- 6) koostab, jälgib ja järgib enda päevakava.

Mänguõpetus.

Seltskondlikud mängud, rollimängud.

Arendavad ajaveetmise kohad internetis. Arvutimängud.

Interneti piiratud kasutusvajadus ja seal leiduda võivad ohud.

Erinevad vaba aja veetmise võimalused.

Klassipeo/ sünnipäevapeo/ planeerimine ja organiseerimine.

Hobid ja harrastused. Osalemine huvialaringides kindla harrastusega tegelemiseks.

Iseseisvalt või perega kultuuri-, spordi- vm üritustel osalemine koolis ja väljaspool kooli.

Reisimine. Reisi planeerimine koostegevuses. Transpordi kasutamise võimalused.

Päevakava koostamine ja järgimine.

Sport.

Igapäevase õppetegevuse osana liikumis- ja sportmängudes, jalutuskäikudel, matkadel osalemine.

Liikumispausid koolipäeva osana.
Vahetundides, sh õuevahetundides
iseseisvalt liikumistegevuste otsimine,
kaaslaste kaasamine liikumistegevustesse.

Sport kui harrastus. Vaba aja sisustamine
sportlike tegevustega. Koolis- või
väljaspool kooli toimuvatel treeningutel
osalemine.

Spordirajatiste ja ujula kasutamine vastavalt
kehtestatud reeglitele.

AEG

Õpilane:

- 1) nimetab kuupäeva, aasta, orienteerub kalendris;
- 2) nimetab ja järjestab kuude nimetusi ja seostab neid aastaaegadega;
- 3) oskab nimetada hetke ilma olulisemaid tunnuseid, lugeda (sümbol)ilmateadet ja vastavalt sellele riietuda;
- 4) märgib ja nimetab täis- ja pool-, veerand-, kolmveerandtunni, abiga veerandtunni;
- 5) asutab kella aja planeerimisel;
- 6) mõistab inimeste eluolu erisusi erinevatel ajaperioodidel;
- 7) teab olulisemaid sündmusi Eesti ajaloos;
- 8) teab rahvakalendri tähtpäevi aastaringis;
- 9) koostab, jälgib ja järgib enda päevakava.

Ajajaotus.

Aasta, kuu, nädal, ööpäev, tund, minut, sekund.

Päeva- ja nädalarütm.

Aastaring ajas (12 kuud, 4 aastaaega).

Aastaajad, seostamine kuudega. Kuude järjestus ja numeratsioon.

Sündmuste ja pidude seostamine aastaaegadega.

Päeva, nädala tegevuse planeerimine. Plaani järgimine.

Aastaajad.

Aastaring looduses. Aastaegade vaheldumine, aastaegade vaheldumise põhjused.

Päeva pikkus erinevatel aastaegadel, selle põhjused.

Õhutemperatuuri jälgimine, mõõtmine. Ilmaportaamid internetis. Termomeetrinäidu märkimine tabelisse. Ilma saadete vaatamine ja kuulamine, töö seal antud teabega.

Sport ja meelelahutus: erinevad sportimisviisid. Sportimine olenevalt aastaajast.

Loomad, linnud, putukad – elu seotus aastaajaliste muutustega looduses.

Tähtpäevad – peamised kombid ja tavad, ettevalmistamine, tähistamine,

Osalemine hooajalistes töödes.
Puhastuteenused. Aiandus. Põllumajandus.

Kalender.

Kalendris orienteerumise oskus.

Kuude nimetused ja järjestus. Kuude seostamine aastaegadega.

Kuupäeva märkimine ja seostamine kalendris.

Enda, (pereliikmete ja klassikaaslaste) sünnipäev ja vanus.

Kell.

Täistund, pooltund, veerandtund, kolmveerandtund.

Töö mehaaniliste ja digitaalsete kelladega, nende omavaheline aja seostamine.

Kella 24h piires mõistmine (nt 8:00 = 20:00, 9:00 = 21:00).

Ajakavad: tunniplaan, telekava, sõiduplaan jms.

Arsti, juuksuri vm visiidi kokkuleppeline aeg.

Kellaaeg päevaplaanis orientiirina, tegevuseks kulunud ja planeeritav aeg.

Vana aja lood

Rahvakalendri tähtpäevade kombed, toit.

Peamised sündmused Eesti ajaloo.

Eesti linnade tekkimise ajalugu. Kodulinna sünnipäev. Kodulinna fotod erinevatest aegadest.

Eesti Vabariik. Tuntud inimesed. Presidendid.

Erinevad ajaperioodid jääaeg, kiviaeg, rauaaeg jne.

Inimtegevus (nt küttimine, korilus, maaharimine jms), ehitised, toit, riietus, transport jms erinevatel ajaperioodidel.

ELUS JA ELUTA LOODUS

Õpilane:

1) nimetab õpitu ulatuses elus- ja eluta looduse esindajate olulisemaid tunnuseid, teab elus ja eluta looduse esindajate kasulikkust inimesele;

2) teeb jõukohast tööd kodus ja koolis;

3) teab oluliste loodusnähtuste praktilist tähtsust inimesele;

4) tunneb loodushoiu ja säästva eluviisi põhitõdesid, järgib neid.

Elus ja eluta loodus.

Elus ja eluta looduse tunnused ja osad.

Elus ja eluta looduse osade eristamine ja rühmitamine tunnuste alusel.

Keskkonnakaitse.

Looduskaitse/keskkonnakaitse.

Keskkonnareostuse äratundmine (nt reostunud veekogu, metsa alla visatud prügi), sellest teavitamine, selle vältimine.

Tutvumine reostamise tagajärgedega ümbritsevas looduse ja videomaterjali abil.

Võimalused reostuse vähendamiseks: taaskasutus, plastknõude, kilekottide jms kasutamise vähendamine.

Prügi sorteerimine: paber/papp, biojätmed, klaas, plast- ja metallpakend, joogikartong, patareid, vanad lambid, vanad (mustad) riided.

Puhta riietuste/ jalanõude/ mänguasjade vms

taaskasutamine, annetamine, konteineritesse / taaskastuskeskustesse viimine.

Elusloodus.

Taimed.

Toataimed: Toataimede kasvatamine: valgus, temperatuur, niiskus. Toataimede kasutamine ruumide kujundamisel.

Toataimed kui õhupuhastajad.

Puu, põõsas, puhmas, rohttaim, sammal, samblik

Ühe- ja mitmeaastased taimed.

Töötamine aedniku abilisena. Tööd pargis.

Mets. Metsa tähtsus. Eestis esinevad metsatüübid.

Metsatööd.

Loomad.

Kodu- ja metsloomad, kodu- ja metslinnud.

Loomariigi mitmekesisus: teistes loodusvööndites elavad loomad.

Imetajad: välisehitus, levinumad liigid, tähtsus.

Putukad: tähtsus looduses. Putukate kasulikkus inimesele. Putukahammustused, esmaabi. Mesilane/mesilaste pidamine.

Kahepaiksed: välised tunnused, elupaik

Roomajad: välised tunnused, elupaik, ohud. Esmaabi rästikuhammustuse puhul.

Kalad: välised tunnused, elupaik, enamlevinud kalaliigid Eestis. Kasulikkus inimesele. Kalapüük.

Linnud: välised tunnused, levinumad linnuliigid, elupaigad, tähtsus.

Toitumisahel.

Elu ja töö talus ja farmis, kodutute loomade varjupaigas.

Eluta loodus.

Vesi. Vee leidumine looduses, tähtsus, kaitse. Puhta vee omadused.

Vee olekute seos temperatuuri- muutustega. Vee ringkäik looduses.

Veekogud (looduslikud ja tehisveekogud). Puhtad/saastatud veekogud.

Õhk. Puhta õhu omadused. Õhu tähtsus.

Õhusoojus: soe õhk, külm õhk. Erinevad soojusallikad (päike, ahi, radiaator, kamin).

Õhutemperatuur erinevatel aastaegadel.

Puhas õhk ja saastatud õhk.

Termomeeter. Temperatuuriskaala. Pluss- ja miinuskraadid.

Õhu-, keha- ja veetemperatuuri mõõtmine.

Ilmateate mõistmine.

Loodusvarad. Loodusvara/maavara. Maavarade tähtsus inimese elus.

Savi, liiv, turvas, põlevkivi, paekivi.

Muld, mulla harimine.

Loodusvarade säästlik kasutamine. Loodushoid.

Valgusõpetus. Looduslikud ja kunstlikud valgusallikad.

Prillid, suurendusklaas. Hea valgustuse tähtsus.

Elekter igapäevaelus. Ohutus. Elektri tähtsus ja säästmine.

MAATEADUS

Õpilane:

Elukoht.

- 1) orienteerub tuttavas avalikus ruumis;
- 2) teab ja näitab kaardilt Eesti suuremaid linnu, saari, veekogusid ning õpitud välisriike;
- 3) kasutab õpitu piires digitaalset kaarti;
- 4) tunneb riigi sümboleid, täidab nendega seotud käitumisreegleid;
- 5) oma võimete piires mõistab maailmaruumi olemust.

Maja ja korteri number. Korrus. Koduse aadressi kirjutamine, ütlemine. Turvalisus: kellele võib vastavat teavet edastada.

Oma kodulinna/valla paberkaart ja digitaalne kaart, olulisemate kohtade leidmine sellelt (kodu, kool jms).

Digitaalse kaardi abil teekonna planeerimine.

Eestimaa.

Eesti kaart. Suuremad linnad, jõed, järved Eestimaal. Maakonnad.

Õpilaste poolt külastatud linnade jm asulad.

Eesti naaberriigid. Naaberriikide rahvad, keel ja rahvussümboolika.

Digitaalse kaardi kasutamine.

Pinnavormid.

Org, tasandik, poolsaar.

Matkamine mitmekesisel maastikul.

Ilmakaared.

Põhja- ja lõunasuuna määramine kompassiga.

Tutvumine mõistega lääs ja ida.

Eesti kaardil Põhja-Eesti, Lõuna-Eesti, Lääne-Eesti, Ida-Eesti.

Plaan, maakaart, gloobus.

Plaan. Klassi plaani koostamine ja kasutamine ruumis orienteerumisel.

Plaanil märgitud objektide/esemete leidmine klassis, koolis, õues.

Kodulinna/küla plaan, oluliste objektide leidmine plaanilt.

Orienteerumismängud koduasulas.

Kaart. Geograafiline Eesti, Euroopa ja maailma kaart: vaatlemine, võrdlemine.

Eestimaa leidmine Euroopa ja maailma kaardilt. Eesti naaberriigid kaardil. Õpilaste jaoks olulised Euroopa ja maailma riigid.

Leppevärvused ja -märgid kaardil.

Ookeanidele, maismaale, jõgedele, järvedele, asulatele osutamine erinevatel kaartidel.

Leppemärgid digitaalsel kaardil: pood, kohvik, kool, park, haigla, peatus jne.

Gloobus. Eesti asukoha leidmine ja märkimine gloobusel. Maailmaruum.

Kosmos ja maailmaruum, planeetide nimetused.

Elu tekkimine Maal.

OHUTUS

Õpilane:

- 1) liikleb võimalikult iseseisvalt koduasulas;
- 2) oskab õppekäikudel liigelda vastavalt liiklusreeglitele ja -märkidele;
- 3) loeb ja mõistab hoiatus- ja teabemärke;
- 3) märkab endale ja teistele ohtlikke olukordi ja reageerib neile, kutsub abi;
- 4) keeldub teda kahjustavatest tegevustest.

Liiklus.

Liiklusmärgid.

Liikluseeskirja vajalike sätete tundmine ja järgimine liikluses.

Viisakusreeglid ühistranspordis: koha andmine piiratud liikumisvõimega inimestele, pensionäridele, rasedatele.

Ühistranspordis piktogrammide ja teabemärkide mõistmine.

Jalgratta, rula, tõukerattaga ohutu liiklemine: turvavarustus, helkurid jms.

Ohutusnõuete täitmine:

Hädaabinumber 112, vajaliku informatsiooni edastamine.

Käitumine erinevates ohusituatsioonides. Evakuatsioonisiltide mõistmine ja

järgimine.

Telefoni kasutamine.

Enesele ja teistele suunatud ohtliku
käitumise märkamine, ohu vältimine, abi
palumine/kutsumine.